

***PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
Z GEOGRAFII***

**Opracowała:
Anna Nowicka**

ZAŁOŻENIA DYDAKTYCZNE I WYCHOWAWCZE PROGRAMU

Edukacja geograficzna w Szkole Podstawowej stwarza uczniowi możliwości do:

- zrozumienia otaczającego nas świata i poruszania się w przestrzeni geograficznej;
- przygotowania do przemian społecznych, gospodarczych i politycznych zachodzących w regionie, kraju i na świecie;
- kształtowania postaw ludzi otwartych, aktywnych, tolerancyjnych i twórczych;
- świadomego podejmowania decyzji.

Przedmiotowe zasady oceniania

1. Użyteczność

Ocenianie powinno być nakierowane na te wiadomości i umiejętności, których opanowanie przez ucznia pozwala osiągnąć założone cele nauczania.

2. Wspomaganie procesu uczenia się i nauczania

Ocenianie powinno motywować ucznia oraz skłaniać zarówno ucznia, jak i nauczyciela do wyciągania wniosków z dotychczasowej współpracy.

3. Wielowątkowość

Proces oceniania powinien stwarzać sytuacje, w których każdy uczeń będzie miał możliwość zademonstrowania swojej wiedzy, kreatywności i oryginalności.

4. Otwartość

Kryteria oceniania powinny być zrozumiałe i jawne, a wyniki – dostępne dla wszystkich zainteresowanych. Proces oceniania powinien być otwarty na analizę i weryfikację.

5. Pewność wnioskowania

Materiał zgromadzony w procesie oceniania powinien gwarantować pewność co do umiejętności ucznia.

6. Spójność wewnętrzną

Każdy składnik zasad oceniania powinien być zgodny ze standardami nauczania, standardami oceniania oraz z programem rozwoju szkoły.

W ciągu dwóch pierwszych tygodni pracy w nowym cyklu kształcenia nauczyciel powinien wnikliwie obserwować umiejętności i postawy wszystkich uczniów. Powinien również udzielić każdemu z nich słownej oceny motywującej do działania i wskazującej, co już potrafi, a z czym ma trudności i nad czym szczególnie musi pracować. Taka diagnoza pozwoli nauczycielowi przygotować plan pracy z daną grupą uczniów.

I. Formy bieżącego sprawdzania postępów ucznia

	Forma	Zakres treści	Częstotliwość	Zasady
1. Prace pisemne w klasie	sprawdziany pisemne (trwające 30 min lub dłużej)	<ul style="list-style-type: none"> • jeden dział lub połowa obszernego działu 	dwa w półroczu	<ul style="list-style-type: none"> • zapowiadane przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem • adnotacja w dzienniku lekcyjnym • w miarę możliwości poprzedzone lekcją powtórzeniową, na której nauczyciel informuje uczniów o narzędziach sprawdzających
	kartkówki (trwające do 20 min)	<ul style="list-style-type: none"> • zagadnienia z ostatniego tematu lekcji lub z dwóch ostatnich tematów 	<ul style="list-style-type: none"> • minimum jedna w półroczu 	<ul style="list-style-type: none"> • zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem
2. Prace domowe	pisemne	<ul style="list-style-type: none"> • materiał nauczania z bieżącej lekcji lub przygotowanie materiału dotyczącego nowego tematu 	wg. potrzeb	<ul style="list-style-type: none"> • ocenie może podlegać wybiórczo kilka prac
	w innej formie	<ul style="list-style-type: none"> • prace badawcze, np.: prowadzenie doświadczeń, wykonywanie modeli • prace dodatkowe, np.: wykonywanie plakatów, planszy, pomocy dydaktycznych 		
3. Odpowiedzi ustne		<ul style="list-style-type: none"> • dana partia materiału 		<ul style="list-style-type: none"> • bez zapowiedzi
4. Praca na lekcji (indywidualna lub zespołowa)		<ul style="list-style-type: none"> • bieżący materiał nauczania 	wg. potrzeb	<ul style="list-style-type: none"> • ocenie podlegają: aktywność, zaangażowanie, umiejętność pracy samodzielnej oraz praca w grupie

II. Pozostałe ustalenia dotyczące sposobów bieżącego sprawdzania postępów ucznia

1. Sprawdziany pisemne

- Sprawdziany pisemne są obowiązkowe.
- Uczeń, który nie zgłosił się na sprawdzian z przyczyn usprawiedliwionych, powinien przystąpić do niego w ciągu dwóch tygodni od daty powrotu do szkoły w ustalonym z nauczycielem terminie.
- Każdy uczeń na własną prośbę ma prawo napisać sprawdzian poprawkowy lub poprawić inną ocenę (formę oraz termin ustala z nauczycielem). Obie oceny są wpisywane do dziennika, a pod uwagę jest brana ocena poprawkowa.
- Sposób oceniania sprawdzianów:

98 - 100% celujący

90 - 97% bardzo dobry

71 - 89% dobry

51 - 70% dostateczny

31-50% dopuszczający

0 - 30% niedostateczny

2. Kartkówki

Nieobecność ucznia na kartkówce nie zobowiązuje go do zaliczania danej partii materiału.

3. Odpowiedzi ustne

- Przy wystawieniu oceny za odpowiedź ustną nauczyciel powinien przekazać uczniowi informację zwrotną.
- Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do odpowiedzi ustnej bez usprawiedliwienia jeden raz w półroczu.

4. Prace domowe

Uczeń ma prawo nie wykonać w półroczu jednej pracy, ale musi ją uzupełnić na następną lekcję.

5. Praca na lekcji

Uczeń może otrzymać za aktywność ocenę celującą, jeżeli samodzielnie zaprojektuje i przeprowadzi doświadczenie oraz sformułuje wnioski.

III. Sprawdzenie i ocenianie sumujące postępy ucznia

Uczeń otrzymuje za swoje osiągnięcia w danym roku szkolnym oceny: śródroczną i roczną. Wystawia je nauczyciel na podstawie wagi ocen cząstkowych ze wszystkich form aktywności ucznia.

KORELACJA SYSTEMÓW OCENIANIA:

Przedmiotowy System Oceniania w zakresie nauczania geografii skorelowany jest z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Jana Pawła II w Sycowie.

CECHY SYSTEMU OCENIANIA:

Aby powyższe zadania zostały w pełni zrealizowane, ocena osiągnięć uczniów musi być:

- **trafna** - zgodność ocenianych wiadomości i umiejętności ucznia z określonymi w programie osiągnięciami i treściami,
- **jawna i zrozumiała** - uczniowie muszą wiedzieć, czego się od nich oczekuje i znać wszystkie sposoby oceniania,
- **rzetelna** - maksymalne wyeliminowanie subiektywizmu,
- **motywująca** - ocena i stosowane narzędzia oceny powinny zachęcać ucznia do prezentowania jego kreatywności,
- **ciągła i systematyczna** - ocena powinna skłaniać zarówno ucznia, jak i nauczyciela do refleksji na temat dotychczasowej pracy i uczenia się,
- **poddawana ewaluacji** - umiejętności ucznia muszą rozwijać się w pożądanym kierunku i tempie, a metody nauczania muszą sprzyjać jego rozwojowi.

OCENIANIE KSZTAŁTUJĄCE

Metodą wspomagającą ocenianie sumujące jest ocenianie kształtujące, czyli wspomagające uczenie się, które obowiązuje w naszej szkole. Elementami oceniania kształtującego są:

Cele lekcji:

- nauczyciel określa cele lekcji i formułuje je w języku zrozumiałym dla ucznia (na każdej lekcji);
- sprawdza, czy uczniowie rozumieją cele (na początku zajęć) i czy zostały osiągnięte (pod koniec zajęć);
 - uczniowie mogą uczestniczyć w ich formułowaniu;

Wymagania, zwane także „NaCoBeZu”:

- Są to kryteria osiągania celów (również oceny), czyli na co będziemy zwracać uwagę?
- Formułowane są na podstawie celów.
- Informują ucznia o tym, co nauczyciel będzie sprawdzał i oceniał.
- Są dopasowywane do możliwości klasy i wymogów konkretnego zadania.
- „NaCoBeZu” jest obowiązkowe dla prac kontrolnych i sprawdzianów, może być również

formułowane do lekcji, prac domowych projektów i innych aktywności ucznia.

Informacja zwrotna:

Nauczyciel przekazuje uczniowi komentarz do jego pracy, który zawiera wyszczególnienie i docenienie dobrych elementów jego pracy, wskazuje to, co wymaga poprawienia, daje wskazówki, w jaki sposób uczeń powinien poprawić tę konkretną pracę oraz w jakim kierunku powinien pracować dalej.

Informacja zwrotna powinna być ściśle związana z kryteriami sukcesu określonymi przed zleceniem zadania.

FORMY I METODY SPRAWDZANIA I OCENIANIA OSIAGNIĘĆ UCZNIĄ

Przedmiotem oceny są:

- a) *wiadomości*
- b) *umiejętności*
- c) *postawa* - aktywność, systematyczność, samodzielność w pracy, współpracy w grupie, praca domowa, prezentacja przygotowanej samodzielnie siebie pracy.

Ocenie podlegać będzie:

- wiedza (znajomość problemów geograficznych) w szerokim znaczeniu;
- umiejętność logicznego łączenia poszczególnych elementów geograficznych;
- trafność określania zjawisk geograficznych;
- umiejętność posługiwania się atlasem;
- wkład w pracę i przygotowanie się do lekcji;
- aktywność na lekcji (udział w dyskusjach: argumentowanie, przekonywanie);
- formy aktywności dodatkowej (samodzielne przygotowanie referatów, przedstawianie własnych poglądów).

Uczniowie w toku zajęć lekcyjnych mogą otrzymywać oceny cząstkowe za:

- krótkie sprawdziany wiedzy – kartkówki;
- odpowiedź ustną (połączoną ze znajomością mapy);

- sprawdzian wiadomości po zakończonym dziale;
- samodzielnie wykonaną pracę domową;
- aktywność na lekcji (lub jej brak);
- przygotowanie do lekcji (przynoszenie atlasów geograficznych, zeszytów przedmiotowych i zeszytów ćwiczeń);
- krótkie odpowiedzi w toku lekcji;
- pisemne zadania testowe;
- udział w dyskusjach;
- prezentowanie pracy grupy;
- prezentację dłuższych wypowiedzi popartych literaturą;
- sporządzenie map myślowych, posterów;
- wykonanie prac dodatkowych (zapropnowanych przez ucznia lub wskazanych przez nauczyciela), wynikających z zainteresowań ucznia, wiążących się z programem jak i wykraczające poza program np.: własne działania na rzecz środowiska potwierdzone przez dorosłych, przygotowanie materiału do nowej lekcji, zorganizowanie wystawy, konkursu itp.

Wobec uczniów, którzy otrzymali orzeczenia z poradni psychologiczno-pedagogicznej, wymagania są niższe i określone indywidualnie, stosownie do wskazówek udzielonych w tych orzeczeniach.